
**UGOVOR
IZMEĐU FNR JUGOSLAVIJE
I
SAVEZA SOVJETSKIH SOCIJALISTIČKIH REPUBLIKA O PRAVNOJ
POMOĆI U GRAĐANSKIM, PORODIČNIM I KRIVIČNIM STVARIMA
OD 24. FEBRUARA 1962. GODINE***

**DIO PRVI
OPŠTE ODREDBE**

**1. Pravna zaštita
Član 1.**

1. Državljeni jedne strane ugovornice uživaju na teritoriji druge strane ugovornice istu pravnu zaštitu u pogledu svoje ličnosti i imovine kao i sopstveni državljani.

2. Oni imaju pravo da se slobodno i bez smetnji obraćaju sudovima, javnim tužilaštvima i drugim organima druge strane ugovornice u čiju nadležnost spadaju građanske, porodične i krivične stvari i mogu pred ovim organima istupati, postavljati zahtjeve i podnositi tužbe pod istim uslovima kao i sopstveni državljani.

3. Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primjenjuju i na pravna lica.

**2. Pravna pomoć
Član 2.**

Ukazivanje pravne pomoći

Organi strana ugovornica navedeni u stavu 2. člana 1. ovog ugovora, ukazivaće međusobno po molbi pravnu pomoć u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima pod uslovima određenim ovim ugovorom.

Član 3
Način opštenja**

U ukazivanju pravne pomoći nadležni organi strana ugovornica opšte međusobno preko odgovarajućih organa koje će jedna drugoj saopštiti diplomatskim putem.

**Član 4.
Jezik opštenja**

Organi Federativne Narodne Republike Jugoslavije, u saobraćaju po pravnoj pomoći, opšte na srpskohrvatskom jeziku, a organi Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika na ruskom jeziku.

**Član 5.
Obim pravne pomoći**

Pravna pomoć u građanskim i porodičnim stvarima obuhvata dostavljanje pismena i izvršenje pojedinih procesnih radnji, kao što su saslušanje svjedoka i stranaka, vještačenje i uviđaj.

* Ugovor je objavljen u „Službenom listu FNRJ“- Dodatak br. 5/63, a stupio je na snagu 26. maja 1963. godine.

** Na kraju Ugovora, kao njegov sastavni dio, štampana su pisma kojima su ugovorne strane, saglasno članu 3. Ugovora, obavijestile jedna drugu o organima opštenja.

Član 6. **Sadržina zamolnice**

1. Zamolnica za pravnu pomoć treba da sadrži sljedeće: naziv organa od kog potiče zamolnica, naziv organa kome se upućuje zamolnica, naznačenje predmeta na koji se odnosi zamolnica, ime stranaka, njihovo zanimanje i mjesto prebivališta ili boravišta, kao i njihovo državljanstvo, ime i adresu njihovih zastupnika i neophodne podatke koji se odnose na predmet zamolnice.

2. Zamolnica za dostavljanje pismena treba da sadrži osim toga adresu primaoca i vrstu pismena koje se dostavlja.

Član 7. **Forma zamolnice i isprava**

1. Zamolnica i pismena koji se dostavljaju radi ukazivanja pravne pomoći moraju biti potpisani i snabdjeveni službenim pečatom.

2. Strane ugovornice mogu sporazumno propisati obrasce kojima će se koristiti prilikom obraćanja za ukazivanje pravne pomoći.

Član 8. **Postupanje po zamolnici**

1. Zamoljeni organ ukazuje pravnu pomoć saglasno zakonu svoje zemlje. Na zahtjev organa od kog potiče zamolnica može se primijeniti i postupak one strane ugovornice koja traži pravnu pomoć, ako to nije u suprotnosti sa zakonom zamoljene strane ugovornice.

2. Ako zamoljeni organ nije nadležan za ukazivanje pravne pomoći, uputiće zamolnicu nadležnom organu.

3. Zamoljeni organ obavijestiće, na zahtjev, organ od kog potiče zamolnica o vremenu i mjestu izvršenja radnje.

4. Ako se zahtjevu za pravnu pomoć nije moglo udovoljiti, zamoljeni organ vratiće akta organu od kog potiče zamolnica i saopštiće mu istovremeno razloge zbog kojih nije udovoljeno zahtjevu.

Član 9. **Način dostavljanja**

1. Zamoljeni organ dostavlja pismeno shodno propisima svoje zemlje, ako je pismeno sastavljeno na njenom jeziku ili ako je snabdjeveno ovjerenim prijevodom.

2. Ako pismeno nije sastavljeno na jeziku zamoljene strane ugovornice, ili ako nije priložen ovjeren prijevod na tom jeziku, zamoljeni organ će izvršiti predaju pismena primaocu samo ako je ovaj voljan da ga primi.

3. Ovjeru prijevoda vrši ovlaštenu prevodilac ili organ od kog potiče zamolnica. Prijevod može ovjeriti i diplomatsko ili konzularno predstavništvo jedne od strana ugovornica.

4. Ako pismeno ne može biti uručeno na adresu označenu u zamolnici, zamoljeni organ po svojoj inicijativi preduzima mjere neophodne za utvrđivanje adrese.

Član 10.
Potvrda o dostavljanju pismena

Potvrda o dostavljanju pismena sastavlja se po propisima zamoljene strane ugovornice, s tim što treba da sadrži dan prijema i potpis primaoca, a po potrebi način i vrijeme dostavljanja.

Član 11.
Dostavljanje pismena sopstvenim državljanima

Strane ugovornice imaju pravo da preko svojih diplomatskih ili konzularnih predstavništava dostavljaju pismena svojim državljanima, ako su voljni da ih prime.

Član 12.
Odbijanje pravne pomoći

Jedna strana ugovornica može odbiti pravnu pomoć drugoj strani ugovornici ako bi ukazivanje pomoći moglo da nanese štetu suverenitetu ili bezbjednosti ili je u suprotnosti sa osnovnim načelima zakonodavstva zamoljene strane ugovornice.

Član 13.
Troškovi pravne pomoći

1. Strane ugovornice neće zahtijevati naknadu troškova nastalih na njihovoj teritoriji ukazivanjem pravne pomoći.

2. Zamoljeni organ obavijestice organ od kog potiče zamolnica o iznosu troškova. Ako organ od kog potiče zamolnica naplati te troškove od lica koje je dužno da ih naknadi, naplaćeni iznos pripada strani ugovornici čiji je organ naplatio troškove.

Član 14.
Obaveze o pravnim propisima

Sekretarijat Saveznog izvršnog vijeća za pravosudne poslove Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Pravna komisija pri Savjetu ministara Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika davaće na molbu jedan drugome obavještenja i objašnjenja o propisima koji važe ili koji su važili u njihovim zemljama.

Član 15.
Isprave

1. Isprave koje su na teritoriji jedne strane ugovornice izdate ili ovjerene od strane nadležnih organa, a snabdjevene su potpisom i službenim pečatom, upotrebljavaju se na teritoriji druge strane ugovornice bez legalizacije.

2. Isprave koje se na teritoriji jedne strane ugovornice smatraju javnim ispravama imaju na teritoriji druge strane ugovornice dokaznu snagu javne isprave.

Član 16. **Pozivanje svjedoka ili vještaka**

1. Ako je neophodno da se na teritoriji jedne strane ugovornice sasluša kao svjedok ili vještak neko lice koje se nalazi na teritoriji druge strane ugovornice, poziv u takvom slučaju treba uputiti preko nadležnih organa te strane ugovornice.

2. Poziv ne može sadržati sankcije za slučaj neodazivanja pozvanog.

3. Svjedok ili vještak koji se, bez obzira na državljanstvo, dobrovoljno odazove na poziv nadležnog organa druge strane ugovornice ne može biti pozvan na krivičnu odgovornost ili lišen slobode na teritoriji te strane ugovornice za bilo koje krivično djelo učinjeno prije prelaska granice strane ugovornice od koje potiče poziv, niti podvrgnut izvršenju kazne po ranije donijetoj presudi. Isto tako ova lica ne mogu biti pozvana na krivičnu odgovornost ili lišena slobode u vezi s njihovim svjedočenjem ili vještačenjem, kao ni za krivično djelo koje je predmet postupka.

4. Svjedok ili vještak gubi ovu zaštitu ako ne napusti teritoriju strane ugovornice u roku od petnaest dana od dana kad mu je organ, koji ga je saslušao, saopštio da njegovo prisustvo nije više potrebno. U ovaj rok se ne uračunava vrijeme za koje svjedok ili vještak nije mogao napustiti teritoriju te strane ugovornice zbog razloga nezavisnih od njegove volje.

5. U zamolnici za uručenje poziva treba naznačiti iznos koji će se isplatiti svjedoku ili vještaku za pokriće troškova i naknada koje im pripadaju. Na zahtjev ovih lica strana ugovornica od koje potiče zamolnica daće predujam za pokriće troškova.

DRUGI DIO **POSEBNE ODREDBE**

Glava I

PRAVNA POMOĆ U GRAĐANSKIM I PORODIČNIM STVARIMA

1. Troškovi postupka

Oslobođenje od obezbjeđenja parničnih troškova

Član 17.

Državljeni jedne strane ugovornice koji istupaju pred sudom druge strane ugovornice, bez obzira gdje prebivaju ili borave, nisu obavezni da polože obezbjeđenje za parnične troškove (*cautio iudicatum solvi*).

Član 18.

1. Ako stranka koja je oslobođena obaveze polaganja obezbjeđenja za parnične troškove (*cautio iudicatum solvi*) bude sudskom odlukom obavezana da naknadi troškove postupka, nadležni sud na teritoriji druge strane ugovornice dozvoliće, na zahtjev, besplatno prinudno izvršenje odluke o troškovima.

2. Kao troškovi postupka smatraju se i troškovi nastali u vezi sa sastavljanjem potvrde, prijevoda i ovjere pismena navedenih u članu 19. ovog ugovora.

Član 19.

1. Sud koji dozvoljava izvršenje odluke o naknadi troškova postupka ograničava se na utvrđivanje pravosnažnosti i izvršnosti odluke.

2. Uz zahtjev za dozvolu izvršenja prilaže se prijepis onog dijela odluke koji se odnosi na troškove postupka ovjeren od strane suda prvog stepena, kao i potvrda istog suda o pravosnažnosti i izvršnosti odluke. Istovremeno uz zahtjev priložiće se i ovjeren prijevod ovih akata.

3. Protiv odluke suda o dozvoli izvršenja može se podnijeti žalba saglasno zakonu koji važi na teritoriji suda koji je donio ovu odluku.

Član 20.

1. Zahtjev za dozvolu izvršenja koje treba da se sprovede na teritoriji druge strane ugovornice podnosi se sudu koji je u toj stvari rješavao u prvom stepenu. Ovaj sud će zahtjev dostaviti sudu druge strane ugovornice na način predviđen u članu 3. ovog ugovora.

2. Zahtjev za dozvolu izvršenja može se isto tako podnijeti i neposredno sudu koji je nadležan za dozvolu izvršenja.

Član 21.

Troškove nastale sastavljanjem potvrde, prijevoda i ovjere akata navedenih u članu 19. ovog ugovora određuje sud nadležan za dozvolu izvršenja. Ovaj sud određuje i iznos troškova izvršenja.

Oslobođenje od troškova postupka

Član 22.

Državljeni jedne strane ugovornice uživaju pred sudovima druge strane ugovornice, pod istim uslovima i u istom obliku kao i domaći državljani, oslobođenje od plaćanja taksa i troškova postupka kao i besplatnu pravnu pomoć u toku postupka.

Član 23.

1. Oslobođenje od plaćanja troškova postupka daje se na osnovu uvjerenja o ličnom, porodičnom i imovnom stanju lica koje traži oslobođenje, a koje izdaje nadležni organ strane ugovornice na čijoj teritoriji to lice ima mjesto prebivališta ili boravišta.

2. Ako lice koje podnosi zahtjev nema prebivalište odnosno boravište na teritoriji jedne ili druge strane ugovornice, uvjerenje izdaje diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane ugovornice čiji je on državljanin.

3. Sud koji odlučuje o zahtjevu za oslobođenje od plaćanja troškova postupka može provjeriti tačnost podnijetih isprava i zatražiti dopunske podatke.

Član 24.

1. Državljanin jedne strane ugovornice koji želi da pokrene postupak za oslobođenje od troškova postupka pred sudom druge strane ugovornice, može podnijeti zahtjev sudu nadležnom po mjestu svog prebivališta ili boravka. Sud će zahtjev, zajedno sa ispravama navedenim u članu 23. ovog ugovora, dostaviti sudu druge strane ugovornice na način predviđen u članu 3. ovog ugovora.

2. Istovremeno sa zahtjevom za oslobođenje od troškova postupka može se podnijeti i prijedlog za pokretanje parničnog ili drugog postupka.

3. Zahtjev za oslobođenje od troškova postupka može se podnijeti isto tako neposredno sudu koji je nadležan da donese odluku o oslobođenju od troškova postupka.

2. Statusne i porodične stvari

Član 25.

Poslovna sposobnost

Poslovna sposobnost lica određuje se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin to lice.

Pravni odnosi između roditelja i djece

Član 26.

Utvrđivanje i osporavanje očinstva ili materinstva reguliše se po zakonu one strane ugovornice čiji je državljanin dijete u vrijeme rođenja.

Član 27.

Pravni odnosi između djeteta rođenog van braka i njegove majke s jedne strane i njegovog oca s druge strane regulišu se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin dijete.

Član 28.

1. Za rješavanje odnosa navedenih u čl. 26. i 27. ovog ugovora nadležan je sud one strane ugovornice čiji je zakon mjerodavan za rješavanje tih odnosa.

2. Ako stranke imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji iste strane ugovornice, nadležan je isto tako i sud te strane ugovornice, s tim što primjenjuje zakon predviđen u čl. 26. i 27. ovog ugovora.

Usvojenje

Član 29.

Usvojenje i raskidanje usvojenja, ako su usvojilac i usvojenik državljanin iste strane ugovornice, regulišu se po zakonu te strane ugovornice.

Član 30.

Za usvojenje i raskidanje usvojenja nadležan je organ strane ugovornice čiji su državljanin usvojilac i usvojenik.

Član 31.

Odluke nadležnog organa jedne strane ugovornice o usvojenju i raskidanju usvojenja, ako se odnose na njene državljanin, priznaju se i imaju pravno dejstvo i na teritoriji druge strane ugovornice.

Starateljstvo

Član 32.

1. Starateljstvo nad državljanima strana ugovornica spada u nadležnost organa one strane ugovornice čiji je državljanin lice koje treba staviti pod starateljstvo, ako ovim ugovorom nije drukčije određeno.

2. Uslovi stavljanja pod starateljstvo ili prestanka određuju se po zakonu one strane ugovornice čiji je državljanin lice pod starateljstvom.

3. Pravni odnosi između staraoca i lica pod starateljstvom određuju se po zakonu strane ugovornice čiji je organ postavio staraoca.

4. Obaveza prihvatanja dužnosti staraoca određuje se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin lice koje se postavlja za staraoca.

5. Odluke o starateljstvu nadležnih organa jedne strane ugovornice, koje se odnose na njene državljane, priznaju se i imaju pravno dejstvo i na teritoriji druge strane ugovornice.

Član 33.

1. Ako je u vezi sa starateljstvom potrebno preduzeti nužne mjere za zaštitu interesa državljana jedne strane ugovornice koji ima prebivalište, boravište ili imovinu na teritoriji druge strane ugovornice, nadležni organ te strane ugovornice odmah će o tome obavijestiti diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane ugovornice čiji je državljanin to lice.

2. U slučajevima koji ne trpe odlaganje, organ druge strane ugovornice može sam, shodno svome zakonodavstvu, preduzeti neophodne privremene mjere, ali je o tome dužan odmah obavijestiti diplomatsko ili konzularno predstavništvo strane ugovornice čiji je državljanin lice u čijem se interesu preduzimaju mjere. Ove mjere ostaju na snazi dok nadležni organ iz stava 1. člana 32. ovog ugovora ne donese potrebnu odluku.

Član 34.

1. Organ nadležan po stavu 1. člana 32. ovog ugovora može ustupiti organu druge strane ugovornice staranje nad licem koje se nalazi pod starateljstvom, ako ono na teritoriji te strane ugovornice ima prebivalište, boravište ili imovinu. Ustupanje staranja stupa na snagu kad je zamoljeni organ primio na sebe staranje i o tome obavijestio organ od kog potiče zahtjev.

2. Organ koji je prihvatio staranje vrši staranje saglasno zakonodavstvu svoje zemlje. Ipak, poslovna sposobnost procjenjuje se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin lice pod starateljstvom. Ovaj organ ne može donositi odluke koje se tiču ličnog stanja lica pod starateljstvom.

Član 35.

Proglašenje nestanka i smrti

1. Proglašenje jednog lica nestalim ili umrlim i utvrđivanje činjenice smrti spada u nadležnost suda strane ugovornice čiji je državljanin bilo to lice u vrijeme kada je prema posljednjim vijestima još bilo u životu.

2. Sud jedne strane ugovornice može, na molbu zainteresovanog lica koje živi na njenoj teritoriji i čija su prava i interesi zasnovani na zakonu te strane ugovornice, proglašiti državljanina druge strane ugovornice umrlim ili nestalim kao i utvrditi činjenicu smrti.

3. Proglašenje nestalim ili umrlim i utvrđivanje činjenice smrti po stavu 2. ovog člana može se vršiti bilo pod uslovima predviđenim u nacionalnom zakonu nestalog ili umrlog lica bilo pod uslovima predviđenim u zakonu strane ugovornice čiji sud donosi odluku.

4. Odluka donijeta po stavu 2. ovog člana imaće pravno dejstvo samo na teritoriji one strane ugovornice čiji je sud donio takvu odluku.

5. Na zahtjev zainteresovanog lica nadležni sud strane ugovornice na čijoj teritoriji je bila donijeta odluka na osnovu stava 2. ovog člana, po potrebi, ukinuće ili izmijeniti ovu odluku, ako sud naveden u stavu 1. ovog člana donese meritornu odluku u ovoj stvari.

3. Zaostavštine

Član 36.

Načelo jednakosti

1. Državljeni jedne strane ugovornice mogu sticati dobra i prava na teritoriji druge strane ugovornice na osnovu zakonskog ili testamentalnog nasljeđivanja pod istim uslovima i u istom obimu kao i domaći državljani.

2. Državljeni jedne strane ugovornice mogu testamentom raspolagati svojom imovinom koja se nalazi na teritoriji druge strane ugovornice.

Član 37.

Primjena nasljednog zakona

1. Pravo naslijeđa pokretne imovine reguliše se po zakonu one strane ugovornice čiji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti.

2. Pravo naslijeđa nepokretne imovine reguliše se po zakonu one strane ugovornice na čijoj teritoriji se imovina nalazi.

Član 38.

Forma testamenta

Forma testamenta i opozivanja istog određuje se po zakonu strane ugovornice čiji je državljanin bio zavještalc u vrijeme sastavljanja ili opozivanja testamenta ili po zakonu strane ugovornice na čijoj je teritoriji testament sastavljen odnosno opozvan.

Nadležnost u ostavinskim stvarima

Član 39.

1. Za raspravljanje pokretne zaostavštine, osim u slučaju predviđenom u stavu 4. ovog člana, nadležan je organ one strane ugovornice čiji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti.

2. Za raspravljanje nepokretne zaostavštine nadležan je organ strane ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi nepokretna imovina.

3. Odredbe st. 1. i 2. ovog člana važe i za raspravljanje nasljedno-pravnih sporova.

4. Ako je ostavilac, koji je bio državljanin jedne strane ugovornice, imao posljednje prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, mogu nasljednici koji imaju prebivalište odnosno boravište na teritoriji te druge strane ugovornice, zahtijevati, u roku od šest mjeseci od smrti ostavioca, da nadležni organ te strane ugovornice sprovede raspravu pokretne zaostavštine koja se nalazi na njenoj teritoriji. O ovom zahtjevu obavijestit će se nasljednici i legatari. Ako u roku od tri mjeseca od obavještenja nijedan od nasljednika ne prigovori, udovoljit će se tom zahtjevu. U tom slučaju primjenjuje se zakon strane ugovornice čiji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti.

Član 40.

Ako državljanin jedne strane ugovornice umre za vrijeme putovanja na teritoriji druge strane ugovornice, gdje nije imao mjesto prebivanja ili boravka, onda se stvari koje je nosio sa sobom predaju po spisku, bez ikakvih formalnosti, diplomatskom ili konzularnom predstavništvu strane ugovornice čiji je on državljanin bio.

Član 41.

Izvještavanje o smrti

1. Ako na teritoriji jedne strane ugovornice umre državljanin druge strane ugovornice, nadležni organ će o tome odmah obavijestiti diplomatsko ili konzularno predstavništvo te strane ugovornice i saopštiti sve što mu je poznato o nasljednicima, o njihovom prebivalištu ili boravštu, o sastavu i vrijednosti zaostavštine kao i da li postoji testament. Ovako će se postupiti i u slučaju kad nadležni organ jedne strane ugovornice sazna da je državljanin druge strane ugovornice, koji je umro van teritorije obiju strana ugovornica, ostavio imovinu na teritoriji njegove države.

2. Ako diplomatsko ili konzularno predstavništvo ranije sazna za smrt svoga državljanina dužno je da o tome izvijesti nadležni organ druge strane ugovornice radi preduzimanja mjera za očuvanje zaostavštine.

3. Ako organ jedne strane ugovornice u postupku za raspravljanje zaostavštine sazna da je za naslijede zainteresovan državljanin druge strane ugovornice, obavijestit će o tome diplomatsko ili konzularno predstavništvo te strane ugovornice.

Član 42.

Mjere za očuvanje zaostavštine

1. Organi strana ugovornica izvršit će popis i preduzeti, u skladu sa svojim zakonom, druge neophodne mjere za očuvanje i upravljanje zaostavštine, koju je na njihovoj teritoriji ostavio državljanin druge strane ugovornice.

2. O mjerama koje se preduzimaju po stavu 1. ovog člana obavijestit će se odmah diplomatsko ili konzularno predstavništvo druge strane ugovornice, koje može da učestvuje u sprovođenju ovih mjera. Na prijedlog diplomatskog ili konzularnog predstavništva, ove mjere mogu se izmijeniti, ukinuti ili odložiti.

3. Na zahtjev diplomatskog ili konzularnog predstavništva predaće se istom pokretna zaostavština i lične i druge isprave umrlog.

Član 43. **Proglašenje testamenta**

1. Otvaranje i proglašenje testamenta spada u nadležnost organa strane ugovornice na čijoj se teritoriji testament nalazi.

2. Ako je organ jedne strane ugovornice proglasio testament državljanina druge strane ugovornice, ovjeren prijepis testamenta, zajedno sa podacima o stanju testamenta i prijepi- som zapisnika o proglašenju testamenta, a po potrebi i originalni testament, dostaviće se nadležnom organu strane ugovornice čiji je državljanin bio zavještalac. Ovako će se postupiti i u slučaju ako je za raspravljanje zaostavštine nadležan i organ druge strane ugovornice.

Član 44. **Ovlaštenja diplomatsko-konzularnog predstavništva u ostavinskom postupku**

U svim nasljednim predmetima po kojima se raspravlja na teritoriji jedne strane ugovornice, diplomatsko ili konzularno predstavništvo druge strane ugovornice ima pravo da zastupa svoje državljane pred nadležnim organima bez posebne punomoći, ako su oni odsutni i ako nisu ovlastili drugo lice da ih zastupa.

Član 45. **Predaja nasljedstva**

Ako po okončanju ostavinskog postupka treba predati pokretne stvari nasljedniku državljanina druge strane ugovornice, koji ima prebivalište odnosno boravište na teritoriji te strane ugovornice ova imovina predaće se diplomatskom ili konzularnom predstavništvu strane ugovornice čiji je državljanin nasljednik pod uslovom da je:

- a) nadležan organ pozvao, ukoliko je to predviđeno propisima strane ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi imovina, povjerioce zaostavštine da prijave svoja potraživanja;
- b) plaćena nasljedna taksa odnosno da su namirena ili obezbijeđena prijavljena potraživanja;
- c) nadležan organ saglasan sa iznošenjem stvari.

Član 46. **Zaostavština bez nasljednika**

Pokretna imovina bez nasljednika predaje se strani ugovornici čiji je državljanin bio ostavilac u vrijeme smrti, a nepokretna pripada strani ugovornici na čijoj se teritoriji imovina nalazi.

4. Dostavljanje isprava

Član 47.

Svaka strana ugovornica obavezuje se da dostavlja drugoj strani ugovornici, na molbu dobivenu diplomatskim putem, izvode iz registra ličnog stanja, isprave o školskoj i stručnoj spremi i radnom stažu, kao i druge isprave koje se odnose na lično i porodično stanje i

imovinu državljana druge strane ugovornice. Ove isprave dostavljaju se drugoj strani diplomatskim putem, bez prijevoda i besplatno.

5. Priznanje i izvršenje sudskih odluka

Član 48.

1. Strane ugovornice priznaće i izvršiće na svojoj teritoriji, pod uslovima predviđenim ovim ugovorom, sljedeće sudske odluke donijete na teritoriji druge strane ugovornice:

a) pravosnažne i izvršne odluke u građanskim i porodičnim stvarima;

b) poravnanja zaključena pred sudom u građanskim stvarima;

c) pravosnažne i izvršne odluke u krivičnim stvarima u dijelu koji se odnosi na naknadu štete pričinjene krivičnim djelom.

2. Odredbe tač. a) i b) stava 1. ovog člana primjenjuju se i na odluke o nasljeđivanju ako su donijete od strane notarijalnih organa strana ugovornica.

3. Sudske odluke jedne strane ugovornice navedene u tač. a) i b) stava 1. ovog člana priznaće se i izvršiće se na teritoriji druge strane ugovornice samo ako je pravni odnos, po kome je donijeta sudska odluka, nastao poslije stupanja na snagu ovog ugovora.

4. Odluke navedene u tač. c) stava 1. ovog člana priznaće se i izvršiti samo ako su postale pravosnažne i izvršne poslije stupanja na snagu ovog ugovora.

5. Odredba stava 3. ovog člana ne odnosi se na sudske odluke o razvodu ili nevažnosti braka, o proglašenju nestalim ili umrlim, o utvrđivanju činjenice smrti i o poslovnoj sposobnosti.

Član 49.

Sudske odluke navedene u članu 48. ovog ugovora priznaće se i izvršiće se:

a) ako je potvrđena pravosnažnost i izvršnost odluke;

b) ako je po propisima strane ugovornice na čijoj se teritoriji zahtijeva priznanje ili izvršenje sud na čijoj je teritoriji odluka donijeta mogao da postupa u toj stvari;

c) ako se priznanje ili izvršenje sudske odluke ne protivi osnovnim načelima zakonodavstva one strane ugovornice na čijoj teritoriji odluka treba da se prizna ili izvrši;

d) ako stranka protiv koje je donijeta odluka nije bila lišena mogućnosti odbrane svojih prava, odnosno ako je u slučaju parnične nesposobnosti bila pravilno zastupana;

e) ako po istoj stvari i između istih stranaka ne postoji pravosnažna odluka koju je ranije donio sud strane ugovornice na čijoj se teritoriji zahtijeva priznanje ili izvršenje ili ako kod suda te strane ugovornice nije ranije pokrenut postupak u toj stvari;

f) ako je, u slučaju kada je trebalo primijeniti zakon strane ugovornice na čijoj se teritoriji traži priznanje ili izvršenje, primijenjen zakon te strane ugovornice ili zakon koji se u suštini ne razlikuje od zakona strane ugovornice na čijoj se teritoriji traži priznanje i izvršenje.

Član 50.

Svaka strana ugovornica priznaće na svojoj teritoriji sudske odluke donijete na teritoriji druge strane ugovornice koje se tiču ličnog stanja njenih državljana pod uslovima predviđenim u članu 49. ovog ugovora i ako su te odluke u skladu sa zakonom koji se primjenjuje za rješavanje takvih odnosa na njenoj teritoriji.

Član 51.

1. Sud strane ugovornice na čijoj teritoriji treba priznati ili izvršiti odluku suda druge strane ugovornice priznaće odnosno dozvoliće prinudno izvršenje te odluke, ako postoje uslovi predviđeni ovim ugovorom.

2. Zahtjev za priznanje ili izvršenje podnosi se sudu koji je u toj stvari donio odluku u prvom stepenu. Ovaj sud će zahtjev dostaviti nadležnom sudu druge strane ugovornice na način predviđen u članu 3. ovog ugovora.

3. Ako lice koje traži prinudno izvršenje ima prebivalište ili boravište na teritoriji strane ugovornice u kojoj treba sprovesti izvršenje, zahtjev za priznanje ili izvršenje može se podnijeti i neposredno nadležnom sudu te strane ugovornice.

4. Uz zahtjev za priznanje ili izvršenje treba priložiti i ovjeren prijevod istog.

Član 52.

Uz zahtjev za priznanje ili izvršenje mora se priložiti:

a) prijepis sudske odluke i službena potvrda o njenoj pravosnažnosti i izvršnosti ako to ne proizilazi iz same odluke;

b) potvrda da je stranka, koja nije učestvovala u postupku i protiv koje je donijeta odluka, bila svojevremeno, saglasno propisima strane ugovornice na čijoj je teritoriji odluka donijeta, pozvana da učestvuje u postupku;

c) ovjeren prijevod isprava navedenih u tač. a) i b) ovog člana.

Član 53.

1. Sud strane ugovornice na čijoj teritoriji odluka treba da se prizna ili izvrši rješava o dozvoli i preduzima mjere za izvršenje po sopstvenim propisima.

2. Sud može zatražiti od lica koje je podnijelo zahtjev da otkloni nedostatke ili da pruži objašnjenje u vezi sa zahtjevom. Isto tako, sud može zatražiti i objašnjenje od suda koji je donio odluku.

Član 54.

Pravosnažne sudske odluke jedne strane ugovornice o razvodu ili nevažnosti braka, o proglašenju nestalim ili umrlim, o utvrđivanju činjenice smrti i o poslovnoj sposobnosti, ako se odnose na njene sopstvene državljane, priznaju se na teritoriji druge strane ugovornice bez ikakvog preispitivanja.

Glava II

Pravna pomoć u krivičnim stvarima

Član 55.

Obim pravne pomoći

Pravna pomoć u krivičnim stvarima obuhvata dostavljanje pismena i izvršenje pojedinih procesnih radnji, kao što su ispitivanje okrivljenog, saslušanje svjedoka i lica

koja imaju određeni interes u postupku, vještačenje, uvidaj, pretres, predavanje spisa i drugih dokaza.

Član 56. **Odbijanje pravne pomoći**

Ukazivanje pravne pomoći u krivičnim stvarima može se odbiti:

- a) u slučajevima predviđenim u članu 12. ovog ugovora,
- b) ako se pravna pomoć traži za krivično djelo koje i po zakonu zamoljene strane ugovornice ne predstavlja krivično djelo,
- c) ako se pravna pomoć odnosi na krivično djelo koje ne povlači izdavanje.

Član 57. **Obaveza pokretanja krivičnog postupka**

1. Svaka strana ugovornica će na zahtjev druge strane ugovornice, u skladu sa svojim zakonom, pokrenuti krivični postupak protiv svog državljanina koji je na teritoriji druge strane ugovornice izvršio krivično djelo koje po ovom ugovoru povlači izdavanje.

2. Uz zahtjev se podnose podaci o izvršenom krivičnom djelu i svi postojeći dokazi.

3. Zamoljena strana ugovornica obavijestit će drugu stranu ugovornicu o rezultatu krivičnog postupka, a u slučaju da je donijeta pravosnažna presuda dostaviće i prijepis iste.

Izdavanje **Član 58.** **Krivična djela koja povlače izdavanje**

1. Strane ugovornice će na zahtjev, saglasno ovom ugovoru, jedna drugoj izdavati lica koja se nalaze na njihovoj teritoriji, a protiv kojih je na teritoriji druge strane ugovornice pokrenut krivični postupak ili treba da se izvrši kazna.

2. Izdavanje se vrši samo za ona djela koja su po zakonu obje strane ugovornice predviđena kao krivična djela i za koja se može izreći kazna lišenja slobode u trajanju od jedne godine ili teža kazna. Izdavanju radi izvršenja kazne ima mjesta ako je presuda postala pravosnažna i ako je lice čije se izdavanje traži osuđeno na kaznu lišenja slobode u trajanju duže od jedne godine ili na težu kaznu.

Član 59. **Odbijanje izdavanja**

Nema mjesta izdavanju ako je:

- a) lice čije se izdavanje traži državljanin zamoljene strane ugovornice,
- b) krivično djelo izvršeno na teritoriji zamoljene strane ugovornice,
- c) po zakonu zamoljene strane ugovornice nemoguće voditi krivični postupak ili izvršiti presudu zbog nastupjele zastarjelosti prije prijema zahtjeva za izdavanje ili zbog nekog drugog zakonskog razloga,
- d) po zakonu jedne od strana ugovornica zabranjeno izdavanje za djelo za koje se izdavanje traži,

e) lice čije se izdavanje traži za isto krivično djelo na teritoriji zamoljene strane ugovornice već pravosnažno osuđeno ili je donijeta pravosnažna odluka o obustavljanju krivičnog postupka,

f) po zakonima obje strane ugovornice u pitanju krivično djelo za koje se goni samo po privatnoj tužbi.

Član 60. **Zahtjev za izdavanje**

Uz zahtjev za izdavanje treba priložiti:

a) ovjeren prijepis odluke o lišenju slobode, odnosno prijepis pravosnažne presude ili druge odgovarajuće sudske odluke ako se zahtjev odnosi na izdavanje radi izvršenja kazne, a po potrebi dopunske podatke o činjeničnom stanju, pravnoj kvalifikaciji djela i obimu štete pričinjene krivičnim djelom,

b) tekst krivičnog zakona po kome se kvalifikuje odnosno krivično djelo na teritoriji strane ugovornice koja traži izdavanje,

c) lični opis lica čije se izdavanje traži, podatke o državljanstvu i boravištu, a po mogućnosti fotografiju i otiske prstiju.

Član 61. **Dopunska obavještenja**

1. Ako podnijeti podaci nisu dovoljni za odlučivanje o izdavanju, zamoljena strana ugovornica može zatražiti dopunske podatke. U tom cilju može se strani ugovornici koja traži izdavanje odrediti rok koji ne može biti duži od dva mjeseca. Na zahtjev ovaj rok se može produžiti.

2. Ako se u određenom ili produženom roku ne dostave traženi podaci, postupak za izdavanje će se obustaviti a traženo lice pustiti na slobodu. Postupak za izdavanje će se nastaviti ako se naknadno prime traženi podaci.

Pritvaranje lica čije se izdavanje traži

Član 62.

Po prijemu zahtjeva za izdavanje zajedno sa potrebnim ispravama, zamoljena strana ugovornica preduzeće odmah mjere, u skladu sa svojim zakonom, za pronalaženje i pritvaranje lica čije se izdavanje traži.

Član 63.

1. U slučajevima koji ne trpe odlaganje, lice protiv koga se vodi krivični postupak može biti lišeno slobode i prije prijema zahtjeva za izdavanje, ako se zahtjev za lišenje slobode zasniva na odluci o lišenju slobode ili na pravosnažnoj presudi i ako je istovremeno saopšteno o odašiljanju zahtjeva za izdavanje. Zahtjev za lišenje slobode mogu uputiti sud i organi tužilaštva putem pošte, telegrafa, telefona ili radija na način predviđen u članu 3. ovog ugovora.

2. Nadležni organi jedne strane ugovornice mogu i bez zahtjeva predviđenog u stavu 1. ovog člana lišiti slobode lice koje boravi na njenoj teritoriji ako postoji dovoljno dokaza da je ono na teritoriji druge strane ugovornice izvršilo krivično djelo koje povlači izdavanje.

3. O lišenju slobode po stavu 1. i 2. ovog člana ili o razlozima zbog kojih nije udovoljeno zahtjevu po stavu 1. ovog člana treba odmah obavijestiti drugu stranu ugovornicu.

Član 64.

Lice lišeno slobode po stavu 1. ili 2. člana 63. ovog ugovora biće pušteno na slobodu ako u roku od trideset dana od dana prijema obavještenja o lišenju slobode po stavu 3. člana 63. ovog ugovora ne bude primljen zahtjev za izdavanje.

Član 65. Odlaganje izdavanja

Ako je protiv lica čije se izdavanje traži pokrenut krivični postupak ili je ono osuđeno za neko drugo krivično djelo na teritoriji zamoljene strane ugovornice, izdavanje može biti odloženo do okončanja krivičnog postupka ili izdržavanja izrečene kazne odnosno do puštanja na slobodu prije isteka iste. Razlozi odlaganja izdavanja saopštiće se drugoj strani ugovornici.

Član 66. Privremeno izdavanje

1. Ako odlaganje izdavanja, predviđeno u članu 65. ovog ugovora, može da dovede do zastarjelosti krivičnog gonjenja ili da ozbiljno oteža postupak po krivičnom djelu, lice čije se izdavanje traži može biti, na osnovu obrazloženog zahtjeva, privremeno predato.

2. Privremeno predato lice biće vraćeno po okončanju onih procesnih radnji zbog kojih je bilo predato, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana predaje. Na zahtjev strane ugovornice kojoj je lice predato ovaj rok se može produžiti.

Član 67. Sukob zahtjeva za izdavanje

Ako izdavanje istog lica zahtjeva više država, zamoljena strana ugovornica odlučuje kome će od tih zahtjeva biti udovoljeno.

Član 68. Ograničenje gonjenja

Lice koje se izdaje ne može se bez saglasnosti strane ugovornice koja ga je izdala pozvati na krivičnu odgovornost ili podvrgnuti kazni za krivično djelo za koje nije izdato. Izdato lice ne može biti predato trećoj državi bez saglasnosti druge strane ugovornice.

Član 69. Predaja

1. Zamoljena strana ugovornica obavještava stranu ugovornicu od koje zahtjev potiče o mjestu i vremenu predaje. Ako strana ugovornica od koje zahtjev potiče ne primi lice koje se izdaje u roku od petnaest dana od utvrđenog dana predaje, onda to lice može biti pušteno na slobodu.

2. U slučaju da izdavanju nema mjesta, strana ugovornica koja je postavila zahtjev biće o tome obaviještena uz istovremeno navođenje razloga predviđenih u članu 59. ovog ugovora.

Član 70. Obavještenje o rezultatu krivičnog postupka

Strane ugovornice će se uzajamno obavještavati o rezultatu krivičnog postupka protiv izdatog lica. Ako je protiv tog lica izrečena presuda, po pravosnažnosti dostaviće se prijepis iste.

Član 71. Ponovno izdavanje

Ako izdato lice izbjegne krivično gonjenje ili izdržavanje kazne i vrati se na teritoriju zamoljene strane ugovornice, na nov zahtjev biće ponovo izdato bez dostavljanja spisa navedenih u članu 60. ovog ugovora.

Član 72. Predaja materijalnih dokaza

1. Nadležni organi strana ugovornica predavaće jedni drugima, na zahtjev, predmete pribavljene krivičnim djelom, kao i novac i druge vrijednosti dobijene za te predmete, a takođe i predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku.

2. Predavanje ovih predmeta vršiće se po mogućnosti istovremeno sa predajom izdatog lica. Predmeti će se predavati i u slučaju kad izdavanje odnosnog lica nije moguće zbog njegove smrti ili bjekstva ili zbog drugih okolnosti.

3. Zamoljena strana ugovornica može privremeno da zadrži ove predmete ili da postavi uslov da se oni neophodno i u najskorije vrijeme vrate ako su joj nužni u drugom krivičnom postupku.

4. Prava trećih lica na ovim predmetima ostaju neprikosnoveni. Ti predmeti će se, po okončanju postupka, obavezno vratiti zamoljenoj strani ugovornici u cilju predaje licima koja na njih imaju pravo.

Član 73. Troškovi izdavanja

Troškove prouzrokovane izdavanjem snosi strana ugovornica na čijoj su teritoriji oni nastali.

Član 74. Obavještenje o osudama

1. Strane ugovornice će svake godine dostavljati jedna drugoj, diplomatskim putem, podatke o osudama koje je sud jedne strane ugovornice pravosnažno izrekao državljanima druge strane ugovornice.

2. Strane ugovornice će, na molbu dostavljati jedna drugoj, diplomatskim putem, podatke o osudama lica koja su ranije živjela na teritoriji zamoljene strane ugovornice, ako se protiv njih vodi krivični postupak na teritoriji strane ugovornice od koje molba potiče.

DIO TREĆI
ZAVRŠNE ODREDBE
Član 75.

Sporna pitanja koja se pojave u vezi sa primjenom i tumačenjem ovog ugovora rješavaće se između strana ugovornica diplomatskim putem.

Član 76.

Ovaj ugovor podliježe ratifikaciji. Razmjena ratifikacionih instrumenata izvršiće se u najskorije vrijeme u Beogradu.

Član 77.

1. Ovaj ugovor stupa na snagu trideset dana od dana razmjene ratifikacionih instrumenata.
2. Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme, a važiće do isteka jedne godine od dana kada jedna od strana ugovornica saopšti drugoj strani ugovornici svoju želju da prestane njegovo važenje.

Član 78.

Ovaj ugovor je sačinjen u dva originala na srpskohrvatskom i ruskom jeziku i oba teksta imaju podjednaku važnost.

U potvrdu ovoga punomoćnici obiju strana ugovornica potpisali su ovaj ugovor i na isti stavili pečate.

Sačinjeno u Moskvi 24. februara 1962. godine.

No 66

Ambasada Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika izražava svoje poštovanje Državnom sekretarijatu za inostrane poslove Federativne Narodne Republike Jugoslavije i, saglasno sa članom 3. Ugovora između SSSR-a i FNRJ o pravnoj pomoći u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima, ima čast saopštiti da se kao sovjetski organi nadležni za opštenje o pitanjima regulisanim ugovorom, pojavljuju:

Vrhovni sud SSSR-a-po svim pitanjima vezanim s radom sudova i organa javnog bilježništva;

Tužilaštvo SSSR-a-po svim pitanjima vezanim s pokretanjem krivičnog gonjenja, sprovođenjem prethodnog postupka, izdavanjem i tranzitom izdatih lica, obavještenjima o rezultatima krivičnog gonjenja i svim drugim pitanjima vezanim sa radom organa tužilaštva, a takođe i u ostalim slučajevima izričito predviđenim ugovorom;

Pravna komisija pri Savjetu ministara SSSR-a-po pitanjima pružanja obavještenja o zakonodavstvu koje važi ili je važilo u SSSR-u;

Ministarstvo inostranih poslova SSSR-a- po pitanjima usvojenja, starateljstva, traženja i dostavljanja isprava o građanskom stanju.

Beograd, 12. marta 1963. godine.

Br. 91000/1

Državni sekretarijat za inostrane poslove Federativne Narodne Republike Jugoslavije izražava svoje poštovanje Ambasadi Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika i ima čast, saglasno članu 3. Ugovora između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika o pravnoj pomoći u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima, obavijestiti da u sprovođenju pomenutog ugovora nadležni jugoslovenski organi opšte sa odgovarajućim sovjetskim organima preko:

1. Državnog sekretarijata za inostrane poslove - po pitanju traženja i dostavljanja isprava o građanskom stanju i u drugim slučajevima izričito predviđenim u ugovoru,

2. Saveznog javnog tužilaštva- po pitanju izdavanja lica i

3. Državnog sekretarijata za pravosudnu upravu narodnih republika-po svim ostalim pitanjima pravne pomoći u građanskim, porodičnim i krivičnim stvarima. Ukoliko nije poznat nadležni republički sekretarijat za pravosudnu upravu, zamolnica za pravnu pomoć se može uputiti Sekretarijatu Saveznog izvršnog vijeća za pravosudne poslove.

Državni sekretarijat za inostrane poslove Federativne Narodne Republike Jugoslavije koristi i ovu priliku da ponovi Ambasadi Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika izraze svog osobitog poštovanja.

Beograd, 25. marta 1963. godine.